

Sygn. akt I C 219/19 upr.

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 kwietnia 2019 r.

Sąd Rejonowy w Jaśle I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Grzegorz Wanat

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Lucyna Szeredy

po rozpoznaniu 3 kwietnia 2019 r. w J.

sprawy z powództwa B. O. (...)z siedzibą w W.

przeciwko P. Z.

o zapłatę

oddala powództwo.

Sygn. akt I C 219/19 upr.

UZASADNIENIE

wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w Jaśle z 03.04.2019 r.

Powód B. O. (...)z siedzibą w W. domagał się zasądzenia od pozwanej P. Z. kwoty 1.985,94 zł wraz z odsetkami umownymi, szczegółowo określonymi w pozwie. Jednocześnie wnosił o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania wedle norm przepisanych.

Uzasadniając żądanie wskazał, że na podstawie umowy przelewu z 16.05.2018 r. zawartej z wierzycielem pierwotnym pozwanej tj. z (...) S.A. z siedzibą w W. nabył wierzytelność wobec pozwanej, wynikającą z zawartej przez nią(...) z (...) S.A. umowy pożyczki konsumenckiej. Umowa została zawarta za pośrednictwem internetu – na odległość. Zgodnie z umową, po przejściu procesu weryfikacyjnego, pozwanej udostępniono środki pieniężne na karcie pre-paid. Pozwana nie wywiązała się z obowiązku zwrotu udzielonego kapitału wraz z kosztami, a skierowane do niej wezwanie do zapłaty pozostało bezskuteczne.

Pozwana P. Z. nie zajęła stanowiska ustnie, ani na piśmie, nie stawiała się na rozprawie i nie wносиła o jej przeprowadzenie pod jej nieobecność.

W tych warunkach, stosownie do treści art. 339 § 1 k.p.c., Sąd zobligowany był do wydania w przedmiotowej sprawie wyroku zaocznego, co samo w sobie nie niesie za sobą uwzględnienia powództwa. Przytoczone w pozwie twierdzenia budziły bowiem poważne wątpliwości Sądu, wobec czego uznano za konieczne przeprowadzenie postępowania dowodowego, co ograniczyło się w zasadzie do dopuszczenia dowodu z dokumentów złożonych i zawnioskowanych przez stronę powodową.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

Powód B. O. (...) z siedzibą w W. jest wpisany do rejestru funduszy inwestycyjnych prowadzonego przez Sąd Okręgowy w Warszawie, VII Wydział Cywilny Rejestrowy, pod numerem (...) (dowód: wyciąg z rejestru funduszy – k. 10, kserokopia postanowienia Sądu Okręgowego w Warszawie VII Wydział Cywilny Rejestrowy – k. 9).

W dniu 30.04.2018 r. pomiędzy powodem B. O. (...) z siedzibą w W. a (...) S.A. z siedzibą w W. doszło do zawarcia umowy ramowej przelewu wierzytelności, w której strony określiły szczegółowo warunki dokonywania przyszłych przelewów wierzytelności na podstawie tzw. umów szczegółowych (dowód: kserokopia wyciągu z umowy ramowej i załączników – k. 11 - 13). W tym samym dniu strony zawarły umowę szczegółową przelewu wierzytelności, mocą której powód nabył wierzytelności wskazane w załączniku nr 1 do umowy. W wykazie wierzytelności stanowiącym załącznik tej umowy ujęto wierzytelność wobec pozwanej P. Z.. Została ona opisana w formie tabeli ze wskazaniem imienia i nazwiska pozwanej, jej nr PESEL, oznaczeniem (...), ze wskazaniem kwoty 1.852,79 zł i dat: 2017-05-07 oraz 2018-04-10 (dowód: kserokopia wyciągu z umowy szczegółowej i wykazu wierzytelności – k. 16 - 18). Cena z tytułu nabycia wierzytelności objętych umową szczegółową została przez powoda uiszczona 30.04.2018 r. (dowód: bankowe potwierdzenie przelewu (...) S.A. – k. 24).

Z systemu pożyczkodawcy (...) S.A. wygenerowany został wydruk umowy pożyczki (...), w której jako pożyczkobiorcę wskazano pozwaną P. Z.. W wydruku określono warunki pożyczki, wskazując kwotę pożyczki na 1.500 zł, maksymalny całkowity koszt pożyczki 504,90 zł, całkowitą kwotę do spłaty 2.004,90 zł, (...) 89,13% (dowód: wydruk formularza – k. 27 - 29).

Powyższy stan faktyczny sprawy Sąd oparł na ww. dokumentach przedstawionych przez stronę powodową, co do których nie znalazł podstaw do odmowy ich wiarygodności. W pozostałym zakresie podstawa faktyczna powództwa była niepełna i jako nie znajdująca potwierdzenia w dokumentach nie stanowiła podstawy rozstrzygnięcia w sprawie.

Sąd zważył, co następuje.

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie pozwana – mimo pouczenia o skutkach bezczynności – nie stawiała się na posiedzeniu wyznaczonym na rozprawę, jak również nie wypowiedziała się co do twierdzeń podnoszonych przez powoda w uzasadnieniu pozwu. Przepis art. 339 § 2 k.p.c. ustanawia domniemanie prawdziwości twierdzeń powoda dotyczących okoliczności faktycznych w wypadku bezczynności pozwanego, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa. Domniemanie to dotyczy jednak wyłącznie strony faktycznej wyroku i nie obowiązuje w zakresie prawa materialnego. Domniemanie to zastępuje jedynie postępowanie dowodowe. Ten wyjątkowy przepis nie może być wykładany rozszerzająco (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z 18.02.1972 r., III CRN 539/71, Legalis). Zatem sąd zawsze jest zobowiązany rozważyć, czy w świetle przepisów obowiązującego prawa materialnego, twierdzenia powoda uzasadniają uwzględnienie żądań pozwu, w zakresie tym bowiem nie obowiązuje domniemanie z art. 339 § 2 k.p.c., negatywny zaś wynik takich rozważań powoduje wydanie wyroku zaocznego oddalającego powództwo (por. wyroki Sądu Najwyższego z 07.06.1972 r. III CRN 30/72, 31.03.1999 r., I CKU 176/97, 06.06.1997 r., I CKU 87/97, 15.03.1996 r., I CRN 26/96, 15.09.1967 r., III CRN 175/67).

W przypadku, gdy sąd poweźmie wątpliwości co do zgodności twierdzeń powoda z rzeczywistym stanem rzeczy, nie może wydać wyroku zaocznego, opierając się tylko na twierdzeniach powoda o okolicznościach faktycznych. Należy przeprowadzić postępowanie dowodowe w celu wyjaśnienia powstałych wątpliwości co do faktów bądź ustalenia, czy powód zmierza do obejścia prawa (por. wyrok Sądu Najwyższego z 07.06.1972r. III CRN 30/72, wyrok Sądu Najwyższego z 02.04.1973r. III CRN 59/73, wyrok Sądu Najwyższego z 31.03.1999r. I CKU 176/97, wyrok Sądu Najwyższego z 15.03.1996r. I CRN 26/96).

Podkreślenia wymaga fakt, iż zgodnie z ogólnym ciężarem dowodowym to strona powodowa powinna udowodnić, że określona wierzytelność jej przysługuje - jako wierzyciel dochodzący zaspokojenia wierzytelności, powinien wykazać

podstawę (źródło) zobowiązania pozwanego, jak i jego wysokość. Zgodnie bowiem z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne.

Pomimo, iż w toku niniejszego procesu pozwana nie podjęła obrony, brak było podstaw do ustalenia stanu faktycznego jedynie w oparciu o twierdzenia powoda zawarte w uzasadnieniu pozwu, które Sąd uznał za niepełne i budzące uzasadnione wątpliwości co do zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy.

W swoich twierdzeniach powód powoływał jako źródło swojego roszczenia umowę pożyczki, co do której wskazał datę zawarcia umowy, określił jej numer oraz wskazał, że była to umowa pożyczki zawarta z (...) S.A. Jednocześnie wywodził, iż umowa ta spełniała wymogi ustawy z 12.05.2011 r.

o kredycie konsumenckim. Pozew nie zawierał natomiast przedstawienia jakichkolwiek twierdzeń dotyczących treści tego pierwotnego zobowiązania,

w szczególności nie wskazywał, jak doszło do złożenia oświadczenia woli przez strony umowy, nie określał kwoty pieniężnej, która była przedmiotem tej umowy, jak również ustalonych kosztów i należności związanych z zawarciem umowy, warunków spłaty zobowiązania, czy wreszcie że faktycznie doszło do wykonania przedmiotowej umowy, a więc do wypłacenia pozwanej kwoty pożyczki. Powód w tym zakresie ograniczył się do stwierdzenia, że pozwana uzyskała środki pieniężne na karcie pre-paid.

Określony w sposób wybiórczy, lakoniczny i niespójny stan faktyczny uzasadniał wątpliwości Sądu co do stanu faktycznego sprawy i wymuszał przeprowadzenie postępowania dowodowego.

Na okoliczność istnienia i wysokości zobowiązania pierwotnego (umowy pożyczki) strona powodowa przedstawiła dowody wytworzone w postaci elektronicznej, tj. wydruk z systemu (...) S.A. szablonu umowy pożyczki oraz dwa wydruki z systemu bankowego mBank – jeden określony jako dyspozycja zasilenia kart online: potwierdzenie realizacji (k. 30) i drugi określony jako szczegóły użytkownika karty (k. 31).

Pisma te nie dają jednak podstaw do uznania za wykazane, iż między pozwaną a pożyczkodawcą doszło do zawarcia umowy pożyczki o treści wynikające z wydruku z systemu, jak też, że umowa ta została przez pożyczkodawcę wykonana i wreszcie, że powód faktycznie nabył od pożyczkodawcy wierzycelności dotyczące umowy pożyczki, na którą w niniejszym procesie powołuje się. Na te okoliczności powód nie przedstawił bowiem żadnych wiarygodnych dowodów.

Przedstawione dowody w zakresie zawarcia umowy pożyczki, wystawione w oparciu o informacje przechowywane na nośnikach, potwierdzają jedynie rejestrację projektu umowy o określonej treści. Nie potwierdzają natomiast złożenia przez pozwaną oświadczenia woli o treści pozwalającej na stwierdzenie, że doszło do zawarcia między nią a pożyczkodawcą umowy pożyczki na warunkach wynikających z treści tych wydruków.

Zgodnie z artykuł 60 k.c. z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, wola osoby dokonującej czynności prawnej może być wyrażona przez każde zachowanie się tej osoby, które ujawnia jej wolę w sposób dostateczny, w tym również przez ujawnienie tej woli w postaci elektronicznej (oświadczenie woli). Powód nie określił zachowania pozwanej, z którym wiązać należy skutek w postaci złożenia oświadczenia o zawarciu umowy pożyczki we wspomnianej formie.

Jednocześnie brak podstaw do uznania za wykazane, że pozwana uzyskała środki pieniężne z tytułu opisanej umowy pożyczki. Należy zauważyć, że przedstawiony przez powoda wydruk określony jako dyspozycja zasilenia kart online: potwierdzenie realizacji (k. 30) wskazujący na kwotę zasilenia 1.500 zł nie daje się w żaden sposób powiązać ze wskazaną w pozwie umową pożyczki. Nie wskazano w tym wydruku żadnych danych identyfikujących czynność prawną, jak chociażby oznaczenia umowy (...), ani danych identyfikujących osobę pozwanej. Wskazano w nim jedynie fragment nr karty i identyfikator dyspozycji. Dane te Sąd uznaje za niewystraszające do przyjęcia, że dotyczą one pozwanej i że to pozwana otrzymała od (...) S.A. środki pieniężne. Mimo, iż kolejny wydruk, złożony do akt (k. 31) zawiera dane osobowe pozwanej, to

z uwagi na fakt, że jest to odrębnie wygenerowany dokument (wskazuje na to liczba kart 1/1), nie sposób uznać integralności obu kart wydruku jako jednego dokumentu. Innymi słowy wydruk złożony do akt – na karcie nr 31 – nie nosi cech pozwalających uznać go za ciąg dalszy wydruku z karty nr 30.

Nie budzi wątpliwości, że zawieranie umów za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość jest dozwolone w obrocie prawnym. Nie jest ono wyłączone przez art. 29 ustawy o kredycie konsumenckim i art. 10 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z 23.04.2008 r.

w sprawie umów o kredyt konsumencki. Jednakże strona będąca profesjonalistą, obowiązany do podwyższonej staranności w obrocie prawnym, powinna być świadoma ograniczeń dowodowych wiążących się z taką formą zawarcia umowy i uzyskać, a następnie przedstawić dowody złożenia oświadczenia woli przez pożyczkobiorcę. Powód, który powołuje się na nabycie wierzytelności w wyniku cesji powinien bowiem wykazać wszelkie okoliczności, które obciążałyby pierwotnego wierzyciela, gdyby to on wytaczał powództwo.

Temu obowiązkowi powód nie sprostał.

Niezależnie od powyższego, wątpliwości Sądu związane są również z samą skutecznością dokonanego przelewu wierzytelności. Na okoliczność tę, powód zaferował kserokopię wyciągu z umowy szczegółowej przelewu wierzytelności z 30.04.2018 r. i fragment wykazu wierzytelności w postaci tabeli. Należy zauważyć, że pozycje tej tabeli (k. 28) odbiegają od formatu przyjętego

w załącznikach nr 3 i 8 do umowy ramowej (k. 12v. i k. 14), gdzie strony w sposób wiążący ustaliły nazwy, formaty i znaczenie poszczególnych pól tabeli wykazu wierzytelności. Należy pamiętać, że to rzeczą powoda, a nie Sądu, zgodnie z regułą art. 6 k.c. i 232 k.p.c. było przedstawienie niewątpliwych środków dowodowych dla wykazania swojego uprawnienia do domagania się wobec pozwanej zapłaty należności. Zważając, że przelewy wierzytelności są obecnie zjawiskiem powszechnym, a część wierzytelności wobec konsumentów jest przedmiotem czasem nawet wielokrotnych umów cesji i to w bliskich odstępach czasowych, Sąd zobligowany był do wnikliwego rozważenia tej okoliczności, mając na względzie, że wykazanie faktu cesji wierzytelności przysługującej przedsiębiorcy wobec konsumenta, nie może budzić żadnych wątpliwości.

W zaistniałych okolicznościach, na podstawie art. 720 k.c. w zw. z art. 509 k.c. oraz art. 6 k.c. i 232 k.p.c. orzeczono jak w sentencji wyroku.